



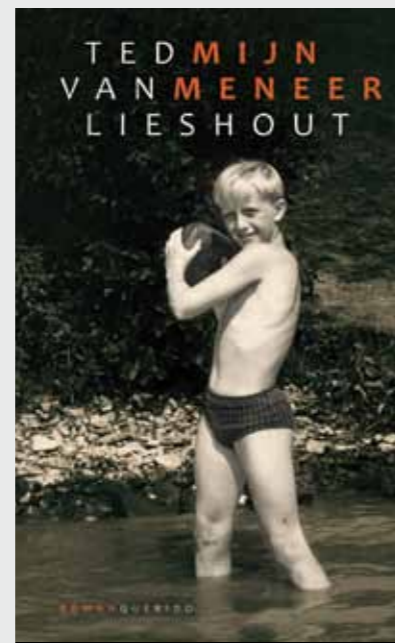
De loopjongen

Verwarde domineezoon zoekt vriendschap

Gerrit Komrij is naast zijn werk als bloemlezer en voormalig dichter des vaderlands toch vooral bekend als de criticus/essayist met de scherpe pen. Jarenlang gaf hij in de NRC fel beschouwend en geestig commentaar op uitspraken van vaak bekende Nederlanders. Komrij strooit niet alleen met pek en veren. Hij schrijft ook romans. In zijn recente werk *De loopjongen* beschrijft Komrij in drie delen het leven van Arend Wiebenga. Arend Wiebenga is 'de zoon van de eerste vrouwelijke dominee van Nederland'. In deel één gaat het over de schooltijd van Arend. Hij is vooral op zoek naar een vriend. Volgens Arend is vriendschap een stilzwijgende afspraak tussen iemand die hij heeft gekozen en iemand die hem heeft gekozen, zonder dat ze dat van elkaar weten. Zijn zoektocht levert geen resultaat op. In het tweede en meest aansprekende deel lezen we over de studententijd van Arend, midden in de jaren zestig. Het is de tijd van studentenoproer en demonstraties en Arend komt terecht

in kringen van linkse revolutionairen. In deel drie is Arend in de jungle, waar hij zich heeft aangesloten bij een of andere guerrillabeweging. Arend belandt op een zijspoor als hij weigert de gevangengenomen vijand letterlijk te verpulveren. In de radicale beweging sluit Arend naar zijn idee vriendschap met Bob, de leider van de revolutionairen. In een addendum krijgen we dan te lezen dat Bob voor de BVD werkte en Arend Wiebenga maar 'een idioot' vond... Daarmee komt een eind aan een boek waarin Komrij ons vooral door de hersenspinsels van een wat verwarde domineezoon leidt. Het hardop denken gebeurt weliswaar in prachtige volzinnen, soms zelfs heel even met die typerende Komrij-humor, maar het is te weinig om er een echt geslaagde roman van te maken.

De loopjongen, Gerrit Komrij, verscheen bij uitgeverij De Bezige Bij, € 17,50



Mijn meneer

Een ongemakkelijk verhaal

In 1999 verscheen van Ted van Lieshout *Zeer kleine liefde*, gedichten, brieven en foto's over de bijzondere

relatie die van Lieshout in zijn jeugd beleefde met een volwassen, getrouwde man. 'Ik heb u niet verraden. Ik heb uw naam niet genoemd.' Als follow-up van dit fijnzinnige werkje schreef Van Lieshout nu een roman voor volwassenen over dezelfde relatie, onder de titel *Mijn meneer*. 'De meeste volwassenen gaan niet met je om, en andersom ook niet, behalve als het moet omdat ze bijvoorbeeld familie of de meester op school zijn.' Van Lieshout schrijft het allemaal gevoelvol en overtuigend op, vanuit het perspectief van een 11-jarige, inclusief de ambivalente gevoelens: 'Ik wilde niet dat ik het wilde, maar ik wilde het wel.' Moedig om in een tamelijk hysterische tijd zo onverbloemd een onderwerp aan te roeren dat in het maatschappelijke discours niet meer onbevooroordeeld besproken wordt. Jammer alleen dat Van Lieshout in een nawoord en in alle interviews in kranten en op tv niet onder de blijkbaar noodzakelijke disclaimer uitkomt: 'uiteraard' keurt hij relaties tussen volwassenen en kinderen niet goed. En toch: 'Als ik het uit mijn leven kon wissen, zou ik dat niet doen.' *Mijn meneer* vertelt een (ander) verhaal, waarbij velen zich misschien ongemakkelijk zullen voelen, maar dat de lezer ook aan het denken zet.

Mijn meneer, Ted van Lieshout, is uitgegeven door Querido, € 18,95

Noorderzon

Levensverhaal van Hanna Patist, alias Janna Postma

Als meisje van vijf jaar belandt Hanna Patist in Zuid-Amerika. Met haar moeder en oudere zusje zijn ze vader achterna gereisd, die zich na de oorlog onttrokken heeft aan de Nederlandse justitie (met de noorderzon vertrokken). 'Vader hield van Duitsland', vertelt een familielid haar. Wanneer ze



na zeven jaar teruggaan naar Nederland – moeder heeft heimwee en vader wil zijn zaak in orde brengen – wacht hun daar een koud bestaan. Zij onderkennen nu pas echt de gevolgen van een foute afkomst.

Doopsgezind predikant Janna Postma, inmiddels met emeritaat, heeft in *Noorderzon* haar bewogen levensverhaal in romanvorm beschreven. Het is een dapper en openhartig boek. Dapper, omdat Postma het zwijgen rondom haar afkomst doorbreekt. Openhartig is ze wanneer ze schrijft over liefdesperikelen, haar op een fiasco uitdraaiend eerste huwelijk, en radicale politieke keuzes: 'Thuis kocht ze regelmatig het blad *Konkret* van Ulrike Meinhoff.' Postma's filosofisch getinte mijmeringen intrigeren; ze gaan over goede en foute keuzes, schuld, vergeving. Soms is het taalgebruik luchtig te noemen: 'Toen zagen ze een man. Hij danste en wuifde. "Kijk moeder, wat een raar mannetje." Nu ging moeder ook raar doen en wuiven. "Dat is je vader!" riep ze. Zo hadden ze opeens een vader.' In andere passages komen de zinnen over als staccato. Jammer is dat de tekst ronduit slecht geredigeerd is: interpunctie ontbreekt, zinnen lopen slecht. Desondanks is *Noorderzon* een boek dat je uit wilt lezen. Het gaat immers over een

boeiend levensverhaal van een bijzondere vrouw.

Noorderzon, Janna F. Postma, verscheen bij uitgeverij U2pi BV, € 17,50

Jehannes Regnerus

Ökumene

Dit boek laat zien hoe de oecumene functioneert, welke vraagstukken worden besproken en welke doelstellingen er zijn. Bijzondere aandacht is er voor vrede-theologie en -ethiek, en voor het *Oecumenisch Decennium ter Overwinning van Geweld* (2001-2010). Aan bod komt tevens welke onmisbare bijdrage de doopsgezinden, als historische vredeskirk, aan het oecumenisch discours kunnen bieden.

Ökumene und Frieden, Bewährungsfelder ökumenischer Theologie, Fernando Enns, Neukirchener Theologie, Theologische Anstöße (Theological Initiatives) Band 4, € 39,- ISBN 978-3-7887-2556-3

One World

Be part of it

Positief-kritisch berichten over duurzaamheid en internationale samenwerking, dat beoogt de redactie van het blad *One World*. Het blad legt de link tussen hier en daar. Welke invloed heeft ons handelen op het dagelijks leven van mensen in ontwikkelingslanden en vice versa? Er is in *One World* aandacht voor duurzame lifestyles, er zijn interviews met denkers en doeners, essays, foto-reportages, en kijkjes bij lezers thuis. Een greep uit het aprilnummer: *een jaar na de Arabische lente; de papaver trekt een spoor van vernieling; macho-man moet zachte kant ontdekken; groen bankieren; dilemma's binnen*

ontwikkelingshulp en globalisering. Kortom, een blad om een abonnement op te nemen!

One World verschijnt tien keer per jaar. U kunt een gratis abonnement nemen via www.oneworld.nl/magazine



IKON krant

Met *De Nieuwe Liefde*

Ook gratis is de IKON krant. Ieder kwartaal verschijnen er acht lezenswaardige pagina's vol aankondigingen van (IKON)programma's. Af en toe staat er een boekrecensie of een column in de krant. Ook het programma van *De Nieuwe Liefde* in Amsterdam wordt opgenomen, waarmee de IKON een samenwerkingsverband is aangegaan. In het april/mei/juni nummer staat een interview met Martin Fröberg, die na bijna elf jaar de IKON verlaat om directeur van de Stichting Texels Museum te worden. 'Ik hoop dat het DNA van de IKON blijft bestaan (...). We hebben als zelfbewuste omroep een steentje gelegd in de rivier, waardoor het water anders stroomt dan daarvoor.'

Het gratis abonnement op de *IKON krant* is aan te vragen via www.ikon.nl of per telefoon: 035 672 71 03

Tenzij anders vermeld, zijn de bijdragen op deze pagina's van de hand van Martin Maassen.